

VOORWOORD

Op donderdag 6 april 2017 zijn tijdens een feestelijke bijeenkomst in de Burgerzaal van het Hilversumse raadhuis de architectuurprijzen over 2015 en 2016 uitgereikt. Het was de vijfde keer dat het bestuur van de Stichting Hilversumse Architectuurprijs de prijsuitreiking organiseerde.

Sinds de oprichting van de Stichting in 2009 is de tweejaarlijkse prijsuitreiking een 'vaste waarde' geworden. De Hilversumse Architectuurprijs is opgenomen in het overzicht van de belangrijkste prijzen van het Jaarboek Architectuur en de website van de Stichting is opgenomen in de collectie van de Koninklijke Bibliotheek.

Maar het belangrijkste is dat we de afgelopen jaren spraakmakende prijswinnaars hebben gehad, in de traditie van de jonge bouwkunst waar Hilversum bekend om is.

In 2010 ging de Vakprijs naar appartementen in de Naarderstraat van VHP architecten en de Publieksprijs naar het Filmtheater van Moost & Arc2. Het jaar daarna ging de Vakprijs naar Arcadis (Oosterspoorplein) en de Publieksprijs naar De Architecten Cie. voor poptempel De Vorstin.

In 2013 en 2015 waren Vakjury en stemmers voor de Publieksprijs het met elkaar eens. Marijnusse Architectuur kreeg beide prijzen voor het Horecapaviljoen aan de Oude Haven en twee jaar later kreeg Inbo architecten beide prijzen voor De Melkfabriek. 'Het gebouw is mooi, evenwichtig en zorgvuldig geconserveerd. Het geheel ademt vakmanschap', aldus de Vakjury.

Ook deze vijfde keer – het eerste lustrum – viel er voor de Vakjury en de stemmers voor de Publieksprijs weer veel te kiezen. Kenmerkend was ook deze keer de hoge kwaliteit en de grote architectonische verscheidenheid van de genomineerde projecten.

De stemming voor de Publieksprijs vond ook deze keer plaats in samenwerking met De Gooi en Eemlander. Het resultaat was een indrukwekkend stemmenaantal.

De stemming werd ondersteund door onze activiteiten op Facebook, Twitter en YouTube.

Tot besluit wil ik alle vrienden van de Hilversumse Architectuurprijs hartelijk bedanken voor hun bijdrage aan het werk van de Stichting. Zonder deze vrienden was deze prijsuitreiking niet mogelijk geweest.

Peter van Dulst, voorzitter

De Nominaties voor de Hilversumse Architectuurprijs 2015-2016

	Architect	Programma	Locatie
1	Ontwerpstudio Lamme	MH17 monument	Dudokpark
2	Studioninedots	Kantoor De Alliantie en 95 appartementen	J.v.d. Heijdenstraat-Larenseweg
3	Bureau MT	Villa	Jac. Pennweg 25
4	Bierman Henket Architecten	Crematorium Zuiderhof	Kolhornseweg
5	Loosbroek Architecten	Vier woningen met garages	Laanstraat-Kruissteeg
6	Valk Architecten	Woning	Pim Jacobsstraat 1
7	Aalberts Ontwikkeling/ Frank Loor Architect	Veertien woningen	Raafstraat 2-28
8	Bosch Slabbers Landschapsarchitecten	Natuurbrug Hoorneboeg	Utrechtseweg
9	Mecanoo Architecten	Villa Industria	Woontorens en woningen
10	Mix Architectuur	Woning	Vivaldipark 14

John Allen 44 jaar - Sandra Allen - Martens 44 jaar - Christophe Allen 16 jaar - Julian Allen 14 jaar - Ian Allen 8 jaar
Erik van Helplingen 54 jaar - Tine Mastenbroek 49 jaar - Zeger van Helplingen 11 jaar - Gerrit Merckx 10 jaar - Mary Merckx - Biggels 10 jaar
Quinn Schansman 19 jaar - Charles Smalenburg 55 jaar - Therese Smalenburg - Brouwer 50 jaar - Carljnn Smalenburg 10 jaar - Wiertha Smalenburg 9 jaar

OEKRAINE
MH17
17 JULI 2014

ONTWERPSTUDIO LAMME

PROJECTBESCHRIJVING

MH17 monument - Hilversum 2016 **Opdrachtgever: Gemeente Hilversum**

15 Hilversummers zijn omgekomen tijdens de MH17 ramp in de Oekraïne op 17 juli 2014. Het hek van de Korporaal van Oudheusdenkazerne diende als plek voor bloemen, brieven en knuffels om zo geliefden te herdenken. In januari 2016 kreeg Ontwerpstudio Lamme de vraag hoe we voortaan deze gebeurtenis konden gaan herdenken. Een sterk beeld dat refereert aan deze tragische gebeurtenis is het landschap met de prachtige zonnebloemen waarin de brokstukken terecht zijn gekomen. Vanuit de adviescommissie voor deze opdracht was er dan ook sterk de wens om dit te verwerken in het ontwerp. Vanuit de nabestaanden was er vooral de behoefte aan een plek midden in het leven waar hun dierbaren niet vergeten zouden worden.

Gekozen is het Dudokpark met als achtergrond het raadhuis om hier een plek in te richten. Hier midden in Hilversum staan vijftien zonnebloemen die refereren aan de vijftien Hilversummers die zijn omgekomen.

Ze variëren in hoogte van ongeveer 1m 20 tot 2 meter, een indrukwekkende hoogte. De bloemen staan op een grid dat is afgeleid van het hart van een zonnebloem. Hierdoor kan je de 4 families herkennen maar staat Quinn niet alleen. De vijftien bloemen met stelen en vijfenzeventig bladeren zijn door de firma Tupker gesmeed uit brons. Dit is een zeer bijzonder proces aangezien brons op deze ambachtelijke wijze lastig te verwerken is. Vanuit tekeningen, een 3D model en een maquette zijn de bloemen ruimtelijk gevormd. Aan het bestaande pad in het Dudokpark is een deel toegevoegd om zo een kader te plaatsen om het monument. Aan de rand van het pad is een granieten bank geplaatst van 3 meter lang. De bank heeft aan de lange zijde een opstaande rand en draagt de namen van de 15 slachtoffers. Rododendrons achter de bank zorgen voor een beschutte zit.

Twee jaar na de ramp, op 17 juli 2016 hebben we de slachtoffers voor de tweede keer herdacht, dit keer bij het MH17 monument in het Dudokpark.

STUDIONINEDOTS

PROJECTBESCHRIJVING

De Alliantie HQ **Opdrachtgever: De Alliantie**

De herontwikkeling van het Hilversumse Lucentterrein is in volle gang. Het eerste gebouw dat nieuw leven is ingeblazen, is dat voor De Alliantie. Naar ontwerp van Studioninedots is het jaren '70 kantoor getransformeerd tot het nieuwe hoofdkantoor van de woningcorporatie die daar haar vestigingen samenbracht.

Al meer dan honderd jaar wordt op het Lucentterrein gewerkt. Begin vorige eeuw stond er de verffabriek Ripolin, vanaf de jaren '20 de Nederlandse Seintoestellenfabriek en in de jaren '80 werd het hele terrein verworven voor Philips, later Alcatel-Lucent. Van de vijf kantoorgebouwen blijven er twee behouden. Deze twee bleken in goede staat en kunnen na renovatie een tweede leven moeiteloos aan.

Het gebouw voor De Alliantie is 22 meter diep en daardoor binnen erg donker. Om meer daglicht op de verdiepingen te realiseren is een atrium gecreëerd door een groot aantal vloeren uit de robuuste betonconstructie weg te halen. De spectaculaire vide verbindt alle verdiepingen. Alle collectieve functies hebben een plek aan dat atrium gekregen: de ontvangsthal, het restaurant, de bibliotheek en de pantry's op de verdiepingen.

De nieuwe wanden van het atrium zijn stalen puin en geperforeerde houten panelen. Behalve om hun akoestische kwaliteit zijn de wanden ook gebruikt voor het opnemen van pantry's, bibliotheek, kastruimte en display-plekken.

De levendigheid in het atrium wordt ruimtelijk versterkt door doorstekende stalen trappen, overhangende balkons, passages en doorzichten. En vooral doordat de vide binnen het betongrid per verdieping verspringt. Dit is aan de buitenzijde ook goed te zien: grote glasvlakken binnen de kaders van de betonnen draagconstructie sparen een Tetris-achtige vorm uit in de antraciet geschilderde gevel. Die raampartij maakt het interieur van het atrium van buiten zichtbaar. Direct naast het kantoor van De Alliantie transformeert Studioninedots ook het tweede gebouw op het Lucentterrein dat behouden kon blijven, langs de Larenseweg, het dichtst bij de rotonde. Hierin zijn 95 starterswoningen gerealiseerd. De meest zichtbare verandering aan de buitenzijde is de toevoeging van 95 spiegelende balkons. Beide projecten laten zien hoe een achterhaald kantorencomplex op verschillende wijzen getransformeerd kan worden met een nieuwe functie én een nieuwe identiteit als resultaat.

Foto's: Peter Cuypers

BUREAU MT, AMERSFOORT

PROJECTBESCHRIJVING

Villa aan de Jacobus Pennweg 25, Hilversum
Opdrachtgever: Raymond Teunissen en Gemma van der Maas

Deze woning staat in de wijk Trompenberg. Een oudere wijk met vrijstaande woningen, omringd door veel groen. Op deze plek stond een kleine, oude woning. Na de sloop van deze woning is binnen de bouwveloppe van de oude woning een nieuwe woning ontworpen met een compleet ander karakter maar wel met respect voor de ruimtelijke kwaliteiten van het beschermde stadsgezicht: een vrijstaande woning in het groen.

Binnen is buiten

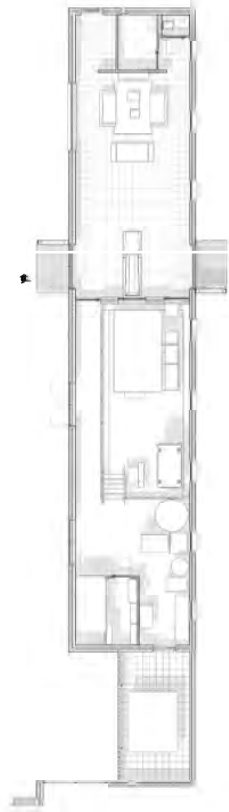
Die relatie tussen woning en het omringende groen is één van de uitgangspunten geweest bij het ontwerp van de woning omdat de bewoners zelf ook veel belang hechten aan de relatie tussen woning en tuin. De belijning in de gevel omvat daarom niet alleen de woning zelf, maar strekt zich zowel aan de voorzijde als aan de achterzijde uit, de voor- en achtertuin in. Hierdoor gaat de tuin onderdeel uitmaken van de woning en vice versa. Ook in het tuinontwerp is voortgeborduurd op deze belijning. Ruimtelijk wordt de relatie tussen binnen- en buitenruimte gelegd door grote vensters, het terras dat direct doorloopt in de vloer en gevel van de woning en in de grote schuifpui op de hoek van de woning waardoor deze hoek volledig opengezet kan worden.

Museaal

Een ander uitgangspunt was dat de bewoners graag veel ruimte wilden voor schilderijen. In het ontwerp is niet alleen die ruimte gecreëerd maar is om die reden ook veel aandacht besteed aan de lichtinval. Zo komt bijvoorbeeld in de hal licht binnen via een vide en daklicht waardoor bij binnenkomst meteen een museaal effect gerealiseerd wordt en een mooie plek is gecreëerd om schilderijen tentoon te stellen. In combinatie met de trap die zich om de vide heen beweegt is een boeiend ruimtelijk spel ontstaan.

Duurzaam

In de technische uitwerking is veel aandacht besteed aan energiezuinigheid en duurzaamheid door hoge isolatiewaarden, drievoudige beglazing, een zonneboiler en pv panelen. De constructie van de woning bestaat uit een staalframesysteem: een bouwsysteem dat grotendeels geprefabriceerd wordt en op de bouw 'droog' gemonteerd wordt, waardoor de herbruikbaarheid van de toegepaste materialen groot is.

BIERMAN HENKET ARCHITECTEN

PROJECTBESCHRIJVING

Crematorium begraafplaats Zuiderhof Hilversum **Opdrachtgever: Gemeente Hilversum**

Begraafplaats Zuiderhof – in 1958 ontworpen door Dudok – is uitgebreid met een crematorium in een van de bestaande gebouwen.

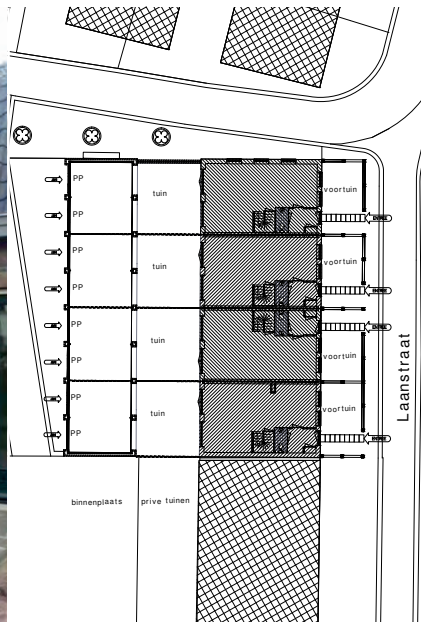
Het rijksmonumentale ensemble kenmerkt zich door een sobere, orthogonale structuur van gebouwen, lanen en grafvelden. Dudok zei hierover: “Dit is geen object voor architecturale praal. Met weinig middelen moet alles worden gezegd: alleen door de werking van de ruimtelijke verhoudingen moet de stemming, de humane sfeer, worden bereikt.”

Een groot voorplein, aan drie zijden begrensd door een elegante zuilengalerij, vormt de entree van de begraafplaats. Hierachter ligt de aula van Dudok die een aantal jaren geleden gerestaureerd is en waarvoor Bierman Henket een nieuwe katafalk ontworpen heeft. Het gebied rondom het voorplein is opnieuw ingericht en voorzien van aanvullende publieke functies die zijn ingepast in de monumentale gebouwen. In het oorspronkelijke opzichtersgebouwtje is een kantoor met as-uitgifte gerealiseerd. De werkplaats is getransformeerd naar crematorium met afscheidsruimte voor de naaste familie. De voormalige dienstwoning is uitgebreid met een condoleance- en koffieruimte die ook als kleine aula gebruikt kan worden. Tussen beide gebouwen ligt een verstilde tuin met bloemenplateau en uitzicht op het naastgelegen natuurgebied Hoorneboegse Heide. De nieuwe functies in het entreegebied maken verschillende

ceremonies van afscheid en rouwverwerking mogelijk: niet alleen begrafenissen maar ook crematies in een groter of kleiner gezelschap. Met nieuw ontworpen routes en zichtlijnen wordt de oorspronkelijke ruimtelijke kwaliteit van het plan van Dudok versterkt. De indeling van de vernieuwde ruimtes is flexibel; de vormgeving is ingetogen en sluit aan op de vormtaal van Dudok. De detaillering van ingrepen in bestaande bouwdelen is bewust nauwelijks te onderscheiden van de zorgvuldige en consequente detaillering van Dudok.

In de uitbreiding van de bestaande dienstwoning wordt daarentegen gebruik gemaakt van moderne materialen en hedendaagse detaillering. Het patroon op de gevel is een eigentijdse vertaling van de horizontale belijning in de maatverhouding van Dudoks Hilversumse baksteen. Omwille van de ruimtelijke maatverhouding is de koffie- en condoleanceruimte een meter hoger dan de voormalige dienstwoning. De uitbreiding is zo vanaf het voorterrein op subtiele wijze zichtbaar.

Er is een integrale visie op duurzaamheid ontwikkeld, waarin de thema's energie, materiaal, mobiliteit en groen tot een minimale ecologische footprint hebben geleid. De bestaande gebouwen zijn geïsoleerd en voorzien van energiezuinige installaties. De restwarmte van de crematieoven wordt gebruikt voor de verwarming van het hele complex.

LOOSBROEK ARCHITECTEN BV

PROJECTBESCHRIJVING

Kruissteeg-Laanstraat, Hilversum

Opdrachtgever: Alliantie Ontwikkeling Hilversum

Locatie

In opdracht van De Alliantie Ontwikkeling te Hilversum, hebben wij in 2005 de haalbaarheid onderzocht voor de herontwikkeling van de synagoge gelegen op de hoek van de Kruissteeg met de Laanstraat te Hilversum. Medio 2007 heeft dit ontwerp voor een inbreidingsplan van vier stadswoningen met garages & carports, in de historische buurt van Hilversum vorm gekregen.

Uitgangspunten

Anno 2005 voldeed de synagoge niet meer aan de gebruikswensen van de Joodse Gemeente, De Alliantie heeft de locatie aangekocht om hierop een woningbouwplan te ontwikkelen, afgestemd op het bestemmingsplan "Binnenstad 2002" geheel in overleg met de gemeente Hilversum, dienst stedenbouw met welstand & monumenten en beide Historische Kringen zoals deze in de gemeente Hilversum actief zijn.

Openbare ruimte

Voor een zorgvuldige inpassing moest de openbare ruimte worden aangepast om het parkeren op eigen erf mogelijk te maken, waarbij de parkeerplaatsen aan de Kruissteeg in ere werden hersteld en het parkeerplein werd heringericht met inpassing van de bestaande bomen & groen.

Proces

Na intensief overleg met de Historische Kringen en buurtbewoners is gekozen voor de bouw van vier stadswoningen in aangepaste historiserende bouwstijl. De voortzetting van de straatgevel aan de Laanstraat was de belangrijkste stedenbouwkundige randvoorwaarde waarbij de auto uit het straatbeeld moest verdwijnen met parkeren op eigen erf, en de straatgevel van de Kruissteeg moest aansluiten op de vormgeving van de omliggende historische buurt.

Vormgeving

Het project is traditioneel gebouwd met kalkzandsteen muren en betonnen vloeren, omsloten door metselwerk gevels waarin hardhouten kozijnen en afgedekt met een keramisch dak. Door zorgvuldige keuze van deze materialen staat het project als vanzelfsprekend in de omgeving zonder op te vallen. Met het verwerken van de gekozen materialen zijn een aantal ambachtelijke details aangehouden, rollagen boven kozijnen en op de overgang naar het gevelmetselwerk, de goten en daklijsten zijn voorzien van een profielat om de hoogte optisch te verkleinen. Op deze locatie past deze bescheiden houding en de zorgvuldige materiaalkeuze geheel uitgevoerd in een semi-klassieke detaillering. De insteek was om duurzame woonkwaliteit toe te voegen op deze speciale locatie.

VALK ARCHITECTEN

PROJECTBESCHRIJVING

Nieuwbouw woning Pim Jacobsstraat 1 Hilversum Opdrachtgever: Familie Vos

Leuk dat je komt kijken!
Ik ben een gelukkig huis.
Ik houd van licht en vrije ruimten.

Ik geef het licht zo ver mogelijk door
maar houd het soms juist bewust tegen.
Ik vang zelfs licht op en zet het om in energie.

We staan hier wel knus, zo dicht bij elkaar.
Aan de straat ben ik braaf en gedraag me,
achter ben ik meer open, de tuin is mijn vriend.

Ik heb Scandinavische roots,
dat moet je haast voelen.
Ontdek zelf nog meer en laat je verrassen.

Ik ben het product van de wisselwerking
tussen mijn ontwerper en mijn bewoners.
Zonder die combinatie was ik niet wie ik nu ben.

Ik heb het hier erg naar m'n zin
en ben vastbesloten nog heel lang te blijven.
Zwaai als je langs rijdt, dan glimlach ik terug.

FRANK LOOR BNA

Plein14

Opdrachtgever: Aalberts Ontwikkeling BV i.s.m. Bouhuijzen Projecten

Waar vind je nog betaalbare nieuwbouw-woningen in Hilversum? In Hilversum-Oost, op loopafstand van Anna's Hoeve. Een gebied in beweging. Plein14 is een kleinschalige ontwikkeling van veertien woningen, gelegen aan de Raafstraat achter de voormalige gemeentewerf, gesitueerd aan een pleintje. De glazen pui aan de voorzijde van de woning zorgt voor een bijzonder lichte woning en zicht op 't pleintje, dat door de bewoners inmiddels samen is ingericht.

Met deze tekst zijn de veertien koopwoningen van Plein14 eind oktober 2014 in verkoop gegaan. De prijzen varieerden van € 205.000 voor een tussenwoning tot € 215.000 v.o.n. voor een hoekwoning. Drie maanden later waren alle contracten getekend en hadden de toekomstige bewoners kennis gemaakt met elkaar. Inmiddels woont iedereen er alweer bijna een jaar met veel plezier en is het pleintje al veelvuldig gebruikt voor buurtborrels en door spelende kinderen.

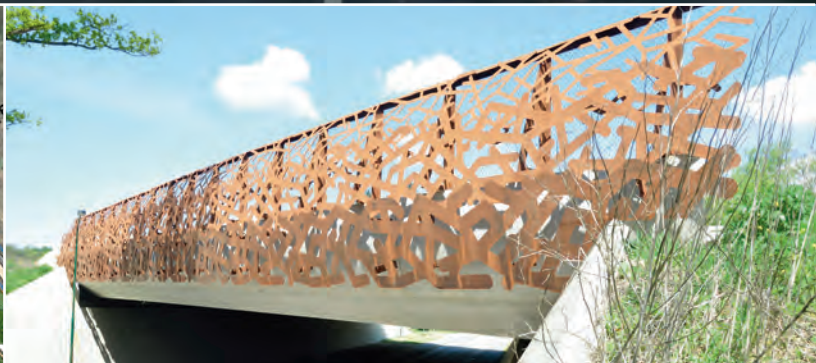
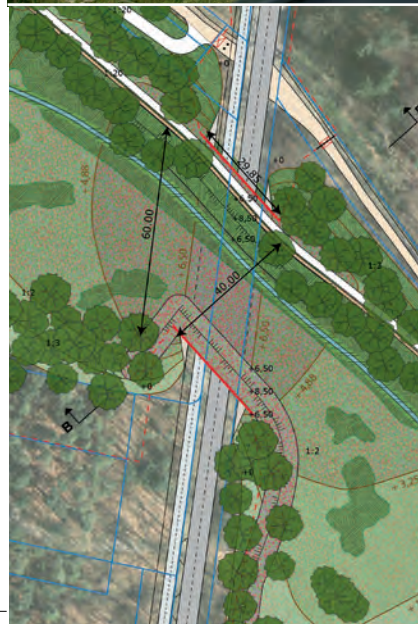
Plein14 is een geslaagde herontwikkeling van een paardenwei tot een levendige woon-gemeenschap. Frank Loor, de architect, is erin geslaagd om een op het eerste gezicht onmogelijke locatie, te transformeren tot een plek waar men zich direct thuis voelde.

Door het grote raam in de keuken staan de bewoners in directe verbinding met het pleintje. Dit is precies wat Frank voor ogen had toen hij de woningen ontwierp.

Aangezien het semi-openbaar gebied (het pleintje) is uitgegeven als gezamenlijk terrein ligt de verantwoordelijkheid voor het beheer en onderhoud bij de bewoners. Dit is een extra impuls voor een goed sociaal contact tussen de bewoners onderling. En dat het werkt, is gebleken.

De woningen van Plein14 hebben een woonoppervlakte van ca. 105 m². In basis hebben deze woningen drie slaapkamers en een vrij in te delen zolder die bereikbaar is met een vaste trap. De tuingerichte woonkamer met ruime schuifpui geeft toegang tot de achtertuin en de separate berging. Op de verdieping maakt de badkamer met tweede toilet het wooncomfort compleet.

Het overgrote deel van de bewoners was, voordat Plein14 hun thuis werd, ook al inwoner van Hilversum. We zijn er trots op dat we voor deze doelgroep een fijne en vooral betaalbare nieuwbouwwoning hebben gerealiseerd.

BOSCH SLABBERS LANDSCHAPSARCHITECTEN

PROJECTBESCHRIJVING

Natuurbrug Hoorneboeg

Opdrachtgever: Provincie Noord-Holland

Een ecoduct is geen viaduct

De Utrechtse Heuvelrug is een van de belangrijkste natuur- en cultuurgebieden van Midden-Nederland. De ecologische waarde wordt bepaald door de afwisseling van droog, nat, bos, heide, veen en plassen. Veel soorten dieren pendelen van gebied naar gebied, zij foerageren in de open veenpolder en overnachten in de beschutting van het bos. Het verdriet van de Utrechtse Heuvelrug is dat deze veelvuldig wordt doorsneden, waardoor de verschillende leefgebieden niet meer met elkaar verbonden zijn. In het kader van “Heel de Heuvelrug” is besloten tot de aanleg van een aantal ecologische verbindingen: natuurbruggen en faunapassages. In opdracht van aanvankelijk het GNR (initiatieffase) en later Provincie Noord-Holland (ontwerpfase) heeft bosch slabbers veel van deze verbindingen uitgewerkt, onder het motto “een ecoduct is geen viaduct”.

Het ecoduct moet heel verschillende dieren een veilige oversteek bieden. De das stelt andere eisen aan een ecoduct dan de boomarter. Om zo veel mogelijk dieren uit de omgeving te bedienen is ingezet op een bos/heide biotoop. Voor het optimaal functioneren van het ecoduct is voldoende beschutting, voldoende breedte en het voorkomen van verstoringen door licht en geluid van belang. Het ecoduct dient tevens als recreatieve oversteek.

Dat vraagt om een natuurlijke scheiding tussen de ecologische en de recreatieve verbinding op het ecoduct.

In het ontwerp ging het om:

- situering
- vormgeving ‘onderwereld’
- vormgeving ‘bovenwereld’

Situering

Door de natuurbrug in het verlengde van de oude beukenlaan te situeren hoefde minimaal in het aanwezige bomenbestand te worden ingegrepen en kreeg deze laan voor de recreant hernieuwde zeggingskracht.

Onderwereld

Door met schuine wanden te werken ontstond een zo ruim mogelijk onder-door-zicht. De wanden zijn afgewerkt met een in het beton “gegoten” tekening van eikenbladeren en elkels (tekening Clim Sorée, bosch slabbers).

Bovenwereld

Het hekwerk op de natuurbrug is vormgegeven als een licht gebogen vlechtwerk van takken gemaakt van cortenstal elementen. De elementen zijn gedraaid en gespiegeld om storende repetitie te voorkomen. Door het hekwerk deels voor de betonnen draagconstructie voort te zetten is deze visueel minder aanwezig (ontwerp Clim Sorée, bosch slabbers).

MECANOO ARCHITECTEN

PROJECTBESCHRIJVING

Villa Industria, Hilversum

Oprachtgever: De Alliantie, Hilversum; Heijmans, Amersfoort

Herkenbare identiteit

Met de karakteristieke industriële bebouwing heeft het voormalige terrein voor de Regionale Energievoorziening, in de volksmond REGEV, altijd een eigen identiteit gehad. Het gasfabriekterrein lag aanvankelijk buiten de stad, maar werd later omringd door woonwijken. Met het verdwijnen van de gasfabriek, ontstond de mogelijkheid het terrein een nieuwe bestemming en een nieuwe naam te geven. Mecanoo architecten maakte een masterplan voor 357 woningen – deels sociale huur, deels koopwoningen – kleinschalige bedrijvigheid en sportvoorzieningen. De nieuwe wijk is Villa Industria gedoopt en heeft wederom een herkenbare eigen identiteit, geïnspireerd op het vroegere industriële karakter van de locatie.

Groene woonomgeving

Het stedenbouwkundig plan heeft als basis een openbare ruimte waarin voetgangers en fietsers voorrang hebben. De parkeerplaatsen zijn onder de gebouwen gesitueerd, waardoor veel ruimte is ontstaan voor een groene woonomgeving met een waterplein en een centraal gelegen park. Een blikvanger vormen drie cilindervormige woongebouwen, die op de plek van het voormalige brandweercomplex staan. Ze refereren aan de oude gashouders die hier ooit stonden. Het bestaande zwembad is voorzien van een kunstwerk van Berend Strik en 'ingepakt' in baksteen, staal en glas, zodat het qua uitstraling past bij de nieuwbouw. Robuuste stalen kolommen dragen een nieuwe sporthal met fitnesscentrum die boven op het zwembad is gebouwd. Moderne woningen met een halfroond dak en diepe tuinen liggen op de

locatie van een voormalige loods met een vergelijkbare vorm. Dekwoningen met verdiept parkeren onder een groen dek liggen tussen de Kleine Drift en het park. De gesloten bouwblokken langs de verschillende straten die Villa Industria omkaderen, sluiten in hoogte aan op de omringende bebouwing. In de binnenhoven liggen privétuinen met een intiem, geborgen karakter.

Samenhang en variatie

De architectuur van Villa Industria heeft een eenduidige materialisatie, een sculpturale vormtaal en industriële detailleringen. Er is een compositie van warme en koude materialen toegepast, zoals baksteen, staal en glas. De bakstenen zijn rood tot roodbruin van kleur en hebben een reliëf. Door overal dezelfde steen toe te passen, ontstaat samenhang tussen de verschillende woongebouwen. Afwisseling in steenformaten en metselverbanden, ornamenten en bijzondere objecten zorgt voor variatie. De detaillering van elk gebouw verwijst naar de bijzondere geschiedenis van de wijk en draagt bij aan het industriële karakter.

Programma

Masterplan voor 357 woningen,
400 m² kleinschalige bedrijvigheid
en 4.000 m² sportvoorzieningen
Ontwerp: 2004-2005 en 2013-2015
Uitvoering: 2007-2016, gefaseerd uitgevoerd
Constructeur: ABT b.v., Delft; Goudstikker
de Vries, Almere
Installatieadviseur: Viac Installatieadviseurs, Houten
Adviseur bouwfysica: Nex2us, Bergen op Zoom
Kunstenaar: Berend Strik, Amsterdam

MIX ARCHITECTUUR

PROJECTBESCHRIJVING

Vivaldipark 14. Hilversum **Opdrachtgever: Familie Schuengel**

De woning is gelegen tegen de bosrand op één van de laatste kavels in de bosrijke woonenclave "Vivaldipark". Deze woonbuurt wordt gekenmerkt door los geplaatste, sculpturale bouwvolumes met kappen in groen omzoomde tuinen. Uitgangspunt was om het ontwerp te laten harmoniëren met de specifieke kenmerken van deze woonenclave.

Een licht en ruimtelijk huis

Na een aantal persoonlijke gesprekken met de opdrachtgevers werd duidelijk dat de ruimtelijke ervaring en de beleving van de omliggende natuur centraal zouden staan in het ontwerp. De houten bordestrap, die de drie woonlagen met elkaar verbindt, vormt de ruimtelijke spil van de woning. Het licht dat via het grote dakvenster binnenstroomt, versterkt de ruimtelijke beleving. Vanuit de open woonruimte is via de trap de entresol bereikbaar die middels een vide direct contact heeft met de onderliggende woonruimte. De dubbelhoge glaspui bij de vide opent de woonruimte richting de bosrand en versterkt de relatie met de groene omgeving.

Een robuuste sculptuur

De woning heeft een heldere hoofdvorm met een symmetrisch zadeldak. Door de kap te

abstraheren middels een verholen goot krijgt de woning een robuuste uitstraling. Door vervolgens de toevoegingen (bijgebouwen, veranda, schoorsteen en dakkapel) in eenzelfde vormtaal en baksteen uit te voeren krijgt de woning een sculpturale expressie. De straatgevel is relatief gesloten. Aan de tuinzijde opent de woning zich richting de bosrand. De laagbouw vouwt zich hier om de hoofdmassa heen en creëert ruimte voor een beschut terras met een overdekte veranda. In de robuuste schoorsteen zit zowel aan de binnen- als aan de buitenzijde een open haard om optimaal te genieten van deze bijzondere woonplek.

Natuurlijke materialen

Met een beperkt aantal materialen met elk hun eigen expressie is er gezocht naar een tijdloze en krachtige compositie. De gevel is uitgevoerd in een bruin genuanceerde baksteen. Om de baksteengevel zo natuurlijk en robuust mogelijk te laten uitkomen, is er gekozen voor het vermetelen met een dunne voeg in een dunbedmortel. De slanke aluminium kozijnen zorgen samen met de houten lamellen in Western Red Cedar voor een mooi contrast met de robuuste sculpturale bouwmassa.

Hilversumse Architectuurprijs 2017: rapport van de Vakjury

De Hilversumse Architectuurprijs is een onderscheiding die eens in de twee jaar door de gelijknamige stichting (HAP) wordt toegekend aan ontwerpers van bouwwerken die in de afgelopen twee jaar zijn opgeleverd of waarvan een ingrijpende verbouwing tot een succesvol nieuw gebruik heeft geleid.

Op 19 januari 2017 kwam in Museum Hilversum het volgende gezelschap bijeen:

BESTUUR STICHTING HILVERSUMSE ARCHITECTUURPRIJS:

Peter van Dulst,

- *voorzitter*

Sophie Keulemans-ter Kuile,

- *secretaris*

Hendrik Jan Kappelle,

- *penningmeester*

Hans Ruijssenaars,

- *algemeen bestuurslid*

Joke Ubbink,

- *algemeen bestuurslid*

Beernoud Moojen,

- *algemeen bestuurslid*

VAKJURY:

Kees Rijnboutt (voorzitter)

- *Rijnboutt bv,*

Sylvia Karres

- *Karres en Brands landschapsarchitecten,*

Barend Smit

- *voormalig raadslid en wethouder
gemeente Hilversum,*

Maarten Marijnusse

- *Marijnusse architectuur,*

Paddy Tomesen

- *&Tomesen Architects.*

Na een kort welkomstwoord geeft Peter van Dulst een toelichting bij de achtergrond van de HAP. Dit keer waren er ca. vijftig projecten aangemeld waarvan er na een voorselectie tien zijn genomineerd. Aan de Vakjury wordt gevraagd zich over deze tien bouwwerken een mening te vormen en uiteindelijk een winnaar aan te wijzen.

De genomineerde architectenbureaus hebben de voordracht geaccepteerd en hun opdrachtgevers zijn door het bestuur op de hoogte gesteld van de nominatie.

Na de korte kennismaking verlaten de bestuursleden de bijeenkomst.

De Vakjury buigt zich nu over de tien genomineerde werken waarvan de gegevens op A0 borden en USB sticks aanwezig zijn.

- **Dudokpark. MH17 monument.**
Ontwerpstudio Lamme.
- **J.v.d. Heijdenstraat-Lareneweg.**
Kantoor De Alliantie en 95 appartementen.
Studsoninedots.
- **Jac. Pennweg 25. Villa.**
Bureau MT.
- **Kolhornseweg. Crematorium Zuiderhof.**
Bierman Henket Architecten.
- **Laanstraat-Kruissteeg. Vier woningen met garages.**
Loosbroek Architecten.
- **Pim Jacobsstraat 1. Woning.**
Valk Architecten.
- **Raafstraat 2-28. Veertien woningen.**
Aalberts Ontwikkeling/Frank Loor Architect.
- **Utrechtseweg. Natuurbrug Hoorneboeg.**
Bosch Slabbers Landschapsarchitecten.
- **Villa Industria. Woontorens en woningen.**
Mecanoo Architecten.
- **Vivaldipark 14. Woning.**
Mix Architectuur.

In de daaropvolgende beoordelingsronde bestuderen de juryleden aan de hand van de fotopanelen en beschrijvingen de afzonderlijke projecten en vormen een eerste mening.

Er wordt overeenstemming bereikt over potentiële kanshebbers. Een vijftal bouwwerken wordt tijdens een aansluitende rondrit nader bezocht, waarna de jury tot de volgende beoordeling komt.

DE BEOORDELINGEN

MH17 monument

Prachtig, liefdevol ontworpen kunstwerk. Een waar monument. Deze nominatie behoort naar de mening van de jury echter zodanig tot de 'hors categorie' dat een vergelijking met de andere nominaties niet goed mogelijk is. Het is weliswaar passend in de regels van de Hilversumse Architectuurprijs: een 'vergunning plichtig bouwwerk' en Hilversum heeft met dit kunstwerk een waardig aandenken aan de MH17 ramp op een prachtige plek in het Dudokpark bij het raadhuis. Maar dit monument blijft voor de jury niet te vergelijken met de overige nominaties, waarna de jury besluit deze nominatie niet verder in de beoordelingen te betrekken.

Natuurbrug Hoorneboeg

Autonoom object, goed passend in de bosrijke omgeving. Aardig accent: de op de betonnen bak uitgefreesde eikenbladeren die vanaf de weg goed zichtbaar zijn.

Het hek op de natuurbrug is vormgegeven als een licht gebogen vlechtwerk van takken, gemaakt van cortenstalen elementen. Door het hekwerk deels voor de betonnen draagconstructie voort te zetten is het hekwerk visueel minder aanwezig. Onder de brug lijkt het werk onaf, alsof het nog in de uitvoeringsfase verkeert. Het kennelijk later aangebrachte gaas langs de overgang bovenop wekt ook die indruk. De jury kan zich niet voorstellen dat dit bij het ontwerp hoort. Het ontwerp wordt zeker gewaardeerd, maar met name de voltooiing is een punt. Het openbaar milieu moet hier en daar nog op orde worden gebracht.

Laanstraat-Kruissteeg

Historiserend, zorgvuldig gebouwd complex dat zich goed voegt in het omringende buurtje. De voortzetting van de straatgevel aan de Laanstraat was een belangrijke stedenbouwkundige randvoorwaarde. De straatgevel van de Kruissteeg moest aansluiten op de vormgeving van de omliggende historische buurt.

Het project is traditioneel gebouwd, omsloten door metselwerk gevels waarin hardhouten kozijnen en afgedekt met een keramisch dak.

Het parkeren is goed opgelost.

Hoewel de volumina van het complex goed van proportie zijn, mist de jury in de architectonische uitwerking een verfijnde detaillering.

Pim Jacobsstraat

De gemeente Hilversum wil met Anna's Hoeve, de nieuwste woonwijk van Hilversum, ook de modernste wijk realiseren. De wijk moet 'eigentijds ogen'. Gestreefd wordt naar een duurzame wijk. Er komen ongeveer 600 woningen, zowel eengezinswoningen als appartementengebouwen. Duurzame woningen met de mogelijkheid zelf je huis te (laten) ontwerpen en bouwen. De woning Pim Jacobsstraat 1 past in die opzet. De gebruikte, natuurlijke materialen en het ontwerp passen bij de opzet van Anna's Hoeve. De woning wordt gekenmerkt door een uitbundig gematerialiseerd, gedurd, hybride ontwerp. Het gebouw is mooi gedetailleerd, maar komt qua situering in relatie tot de omringende woningen slecht tot haar recht.

Jac. Pennweg

Deze woning staat in de wijk Trompenberg. Een villawijk met vrijstaande woningen, omringd door veel groen. Op deze plek stond een kleine, oude woning. Na de sloop van deze woning is binnen de bouwveloppe van de oude woning een nieuwe woning ontworpen met een compleet ander karakter maar wel met respect voor de ruimtelijke kwaliteiten van het beschermde stadsgezicht: een vrijstaande woning in het groen.

Ruimtelijk wordt de relatie tussen binnen- en buitenruimte gelegd door grote vensters, het terras dat direct doorloopt in de vloer en gevel van de woning en in de grote schuifpui op de hoek van de woning. De jury is van mening dat het ontwerp goed gematerialiseerd is. Mooi, robuust lijnenspel.

Raafstraat

Plein14 is een kleinschalige ontwikkeling van veertien woningen, gelegen aan de Raafstraat achter de voormalige gemeentewerf, gelegen aan een pleintje. De glazen pui aan de voorzijde van de woning zorgt voor een lichte woning met zicht op het pleintje, dat door de bewoners inmiddels is ingericht. De woningen van Plein14 hebben een woonoppervlakte van ca. 105 m². In basis hebben deze woningen drie slaapkamers en een vrij in te delen zolder. De jury spreekt waardering uit voor het feit dat er op deze verwaarloosde plek toch een klein complex met betaalbare koopwoningen is verzezen. Het gebied heeft hierdoor een functionele, prettige en sociale invulling gekregen.

Kolhornseweg

Begraafplaats Zuiderhof – in 1958 ontworpen door Dudok – is uitgebreid met een crematorium in één van de bestaande gebouwen. Het rijksmonumentale ensemble kenmerkt zich door een sobere, orthogonale structuur van gebouwen, lanen en grafvelden. Dudok zei hierover: “Dit is geen object voor architecturale praal. Met weinig middelen moet alles worden gezegd: alleen door de werking van de ruimtelijke verhoudingen moet de stemming, de humane sfeer, worden bereikt.” De jury is van mening dat de functietoevoeging op een ingetogen, zorgvuldig uitgewerkte wijze heeft plaatsgevonden die het ontwerp van Dudok respecteert. Het nieuwe gebouw is mooi van schaal en heeft een goede aansluiting bij het hoofdgebouw. De ontwerpers hebben zich heel bescheiden en dienstbaar opgesteld. De uitwerking is zeer zorgvuldig gedaan en subtiel gedetailleerd. De ontvangst- en condoleanceruimte bieden door de grote raampartij een prachtig uitzicht op de heide.

Villa Industria

Mooi ontworpen op zichzelf staand complex te midden van een omgeving met traditionele woningen. Op een vindingrijke manier zijn drie hoge, vierkante woongebouwen omgeven door metalen cirkels waaraan de ruime terrassen zijn opgehangen. De cilindervorm herinnert aan de ronde gashouders van weleer. Het geheel oogt spectaculair. Alle woningen zijn zorgvuldig gedetailleerd en opgetrokken uit warmrode baksteen. Het idee van de vroegere loodsen is goed verwerkt en refereert aan de eerdere industriële vormgeving van die gebouwen. Het nieuwe wooncomplex heeft een uitgesproken identiteit en voegt zich goed in de bestaande omgeving. Door het ondergronds brengen van de auto's is een rustige, veilige verblijfsfeer ontstaan.

Het zwembad kreeg een nieuwe schil van grotendeels dezelfde steensoort als de woningen. Ondanks de afmetingen van dit gebouw past het goed in zijn omgeving.

De jury spreekt waardering uit voor het hele stedenbouwkundige plan dat op deze locatie is uitgevoerd.

Vivaldipark

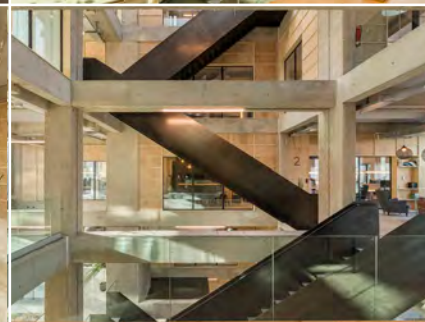
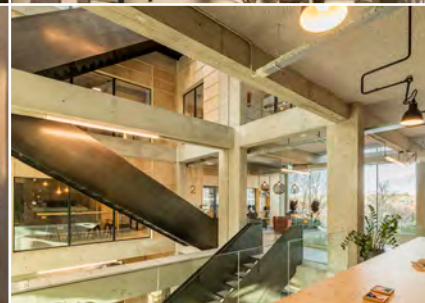
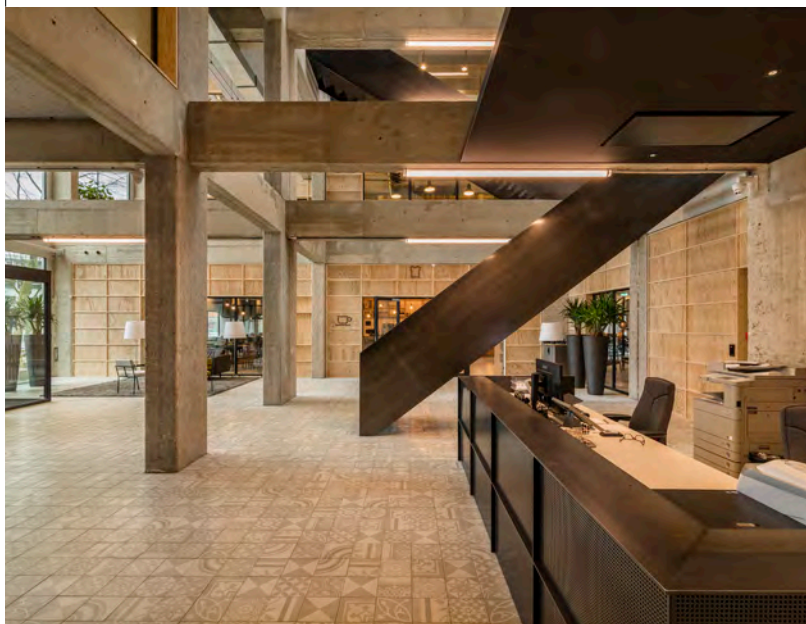
De woning is gelegen tegen de bosrand op één van de laatste kavels in de bosrijke woonenclave "Vivaldipark". Deze woonbuurt wordt gekenmerkt door los geplaatste, sculpturale bouwvolumes met kappen in groen omzoomde tuinen. Uitgangspunt was om het ontwerp te laten harmoniëren met de specifieke kenmerken van deze woonenclave. Met een beperkt aantal materialen met elk hun eigen expressie is een tijdloze en krachtige compositie ontstaan.

De gevel is uitgevoerd in een robuuste, bruin genuanceerde baksteen. De slanke aluminium kozijnen zorgen samen met de houten lamellen in Western Red Cedar voor een contrast met de sculpturale bouwmassa. De jury is van mening dat hier een stijlvolle woning, opgetrokken in een fraaie steensoort is gerealiseerd. De lateien zijn mooi weggedetailleerd. De woning past goed in het geheel van de omringende bebouwing en het ruime, parkachtige groen.

J. van der Heijdenstraat - Larenseweg

De jury is bijzonder aangenaam verrast door de geslaagde metamorfose van dit ooit zo sombere, anonieme laboratoriumgebouw uit de jaren zeventig. Exterieur en interieur hebben enorm aan kwaliteit gewonnen. Om meer daglicht op de verdiepingen te realiseren is een atrium gecreëerd door een groot aantal vloeren uit de robuuste betonconstructie weg te hakken. De spectaculaire vide die hierdoor is ontstaan verbindt alle verdiepingen en vormt de nieuwe kern van het gebouw. Binnen is het oorspronkelijke skelet goed zichtbaar. De naturele stalen trappen zijn prachtig en stoer gedetailleerd. Het exterieur heeft een eigen gezicht gekregen door grote raamvlakken in te voegen ter plaatse van de doorbraak. Het geheel is sober, heeft grandeur en is sprankelend. De power, het lef van de opdrachtgever en het talent van de architect hebben geleid tot dit prijzenswaardige gebouw, dat een positieve boost geeft aan de omgeving, en een inspirerend voorbeeld is voor veel vergelijkbare leegstaande kantoren in heel het land. 'Van saai en anoniem naar bepalende eyecatcher' – ofwel: dit gebouw is de overtuigende winnaar van de Hilversumse Architectuurprijs. Het oordeel van de jury is unaniem.

Foto's: Peter Cuypers

De Publieksprijs

In samenwerking met De Gooi en Eemlander en de Gooi en Eembode organiseerde het bestuur de verkiezing voor de Publieksprijs.

In Museum Hilversum werden de tien genomineerde projecten tentoongesteld. Ook op Facebook, YouTube en Twitter werd de verkiezing voor de Publieksprijs onder de aandacht gebracht.

Stemmen kon via de website van De Gooi en Eemlander.

Op de website van de Stichting Hilversumse Architectuurprijs werd verwezen naar het adres om de stem uit te brengen. Per emailadres kon één keer gestemd worden. Doublures werden uitgefilterd. In totaal werden 1896 geldige stemmen uitgebracht.

Onder de inzenders werden vijf exemplaren van het boek 'What happened to my buildings' van Marlies Rohmer verloot.

De Publieksprijs bestaat uit een 3D representatie van het winnende project in glas.

De winnaar: Bureau MT - Jacobus Pennweg 25 - met 696 stemmen en 36.7% van het totaal.

De tweede plaats: Ontwerpstudio Lamme - MH17 monument - met 20.1%.

De derde plaats: Mecanoo - Villa Industria – met 13.6% van de stemmen.

De overige stemmen waren verdeeld over de andere zeven genomineerden.

COLOFON

Bestuur	Het bestuur van de Stichting Hilversumse Architectuurprijs bestaat uit: <ul style="list-style-type: none"> - Peter van Dulst, <i>voorzitter</i> - Sophie Keulemans-ter Kuile, <i>secretaris</i> - Hendrik Jan Kappelle, <i>penningmeester</i> - Beernoud Moojen, <i>algemeen bestuurslid</i> - Hans Ruijssenaars, <i>algemeen bestuurslid</i> - Joke Ubbink, <i>algemeen bestuurslid</i>
Publieksprijs	Organisatie i.s.m. De Gooi en Eemlander/Gooi en Eembode Realisatie: Net Meer Crystal
Vakprijs	Ontwerp: Ella van de Ven
Juryrapport	Barbara den Hartogh
Ontwerp	Weidmann & Weidmann Reclamebureau
Drukwerk	Drukkerij Ten Herkel, Loosdrecht
Redactie	Peter van Dulst/Hansje Grolleman
Uitgave	Stichting Hilversumse Architectuurprijs Kerkbrink 6, 1211 BX Hilversum, April 2017
Website	www.hilversumsearchitectuurprijs.nl
Facebook	Hilversumse Architectuurprijs
Twitter	HAP (@Hap035)

De Stichting wordt in natura en met sponsorbijdragen gesteund door de
'Vrienden van de Hilversumse Architectuurprijs'.

Het werk van de stichting wordt mogelijk gemaakt door:

Aalberts Bouw bv | Blauwhoed Eurowoningen | Castanea Bedrijfsmakelaars | De Koster cs Makelaars
Drukkerij Ten Herkel | Gemeente Hilversum | Gooi en Eemlander/Gooi en Eembode | HPG Hilversum B.V.
Kastanje | Kroonenberg Groep | Lingotto | Makeltrent BV | Museum Hilversum | Nijhuis Bouw | Novaform
Syntrus Achmea Vastgoed | Media Park Enterprise | Van Hengstum & Stolp Notarissen

